Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА СЪДА (четвърти състав)

17 декември 2015 година*

„Преюдициално запитване — Пространство на свобода, сигурност и правосъдие — Директива 2005/85/ЕО — Минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец в държавите членки — Член 39 — Право на ефективна защита — Многократни молби за убежище — Липса на суспензивно действие на жалбата срещу решение на компетентния национален орган да не продължи разглеждането на последваща молба за убежище — Социално подпомагане — Харта на основните права на Европейския съюз — Член 19, параграф 2 — Член 47“

По дело C-239/14

с предмет преюдициално запитване, отправено на основание член 267 ДФЕС от Tribunal du travail de Liège (Белгия) с акт от 7 май 2014 г., постъпил в Съда на 14 май 2014 г., в рамките на производство по дело

Abdoulaye Amadou Tall

срещу

Centre public d’action sociale de Huy,

в присъствието на

Agence fédérale pour l’accueil des demandeurs d’asile (Fedasil),

СЪДЪТ (четвърти състав),

състоящ се от: L. Bay Larsen (докладчик), председател на трети състав, изпълняващ функцията на председател на четвърти състав, J. Malenovský, M. Safjan, A. Prechal и K. Jürimäe, съдии,

генерален адвокат: P. Cruz Villalón,

секретар: V. Tourrès, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 6 май 2015 г.,

като има предвид становищата, представени:

— за A. Tall, от D. Andrien, avocat,

— за Centre public d’action sociale de Huy, от S. Pierre и A. Fischer, avocats,

* Език на производството: френски.

— за Agence fédérale pour l'accueil des demandeurs d'asile (Fedasil), от A. Detheux, advocaat,

— за белгийското правителство, от M. Jacobs и C. Pochet, както и от S. Vanrie, в качеството на представители,

— за унгарското правителство, от M. Fehér и G. Koós, в качеството на представители,

— за Европейската комисия, от M. Condou-Durande, в качеството на представител,

след като изслуша заключението на генералния адвокат, представено в съдебното заседание от 3 септември 2015 г.,

постанови настоящото

Решение

1 Преюдициалното запитване се отнася до тълкуването на член 39 от Директива 2005/85/ЕО на Съвета от 1 декември 2005 година относно минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец в държавите членки (ОВ L 326, стр. 13; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 242), както и на член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз (наричана по-нататък „Хартата“).

2 Запитването е отправено в рамките на спор между г-н Tall и Centre public d'action sociale de Huy (Обществен център за социални грижи в Юи, наричан по-нататък „CPAS“) по повод на решението за оттегляне на социалната помощ, която този орган му е предоставил.

Правна уредба

ЕКПЧ

3 Член 3 от Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи, подписана в Рим на 4 ноември 1950 г. (наричана по-нататък „ЕКПЧ“), озаглавен „Забрана на изтезанията“, предвижда:

„Никой не може да бъде подложен на изтезания или нечовешко или унизително отнасяне или наказание“.

4 Член 13 от ЕКПЧ, озаглавен „Право на ефективни правни средства за защита“, гласи:

„Всеки, чиито права и свободи, предвидени в тази конвенция, са нарушени, трябва да разполага с ефикасни вътрешноправни средства за тяхната защита от съответна национална институция дори и нарушението да е извършено от лица, действащи в качеството си на представители на официалните власти“.

Правото на Съюза

Директива 2005/85

5 Съображение 8 от Директива 2005/85 гласи следното:

„Настоящата директива спазва основните права и признати принципи, а именно тези от [Хартата]“.

6 Съображение 15 от тази директива гласи:

„Когато един кандидат подаде последваща молба, без да представи нови доказателства или нови основания, би било ненужно да се задължават държавите членки да стартират нова процедура по пълно разглеждане на молбата. В подобни случаи би следвало държавите членки да имат избор измежду процедурите, предвиждащи изключения от гаранциите, от които обичайно се ползва кандидатът“.

7 Съгласно съображение 27 от посочената директива:

„Съгласно един от основните принципи на правото [на Съюза], решенията по молба за убежище и отнемане на статут на бежанец следва да могат ефективно да бъдат обжалвани пред съответния съд, по смисъла на член [267 ДФЕС]. Ефективността на обжалването по отношение и на разглеждането по същество зависи от цялостната административна и правна система на всяка държава членка“.

8 Член 7 от същата директива, озаглавен „Право за оставане в държавата членка до разглеждането на молбата“, гласи следното:

„1. Кандидатите могат да останат в държавата членка единствено за целите на процедурата, докато решаващият орган се произнесе, в съответствие с процедурите на първа инстанция, установени в глава III. Това право за оставане в държавата членка не представлява право на пребиваване.

2. Държавите членки могат да предвиждат изключение от това правило единствено ако, в съответствие с членове 32 и 34, разглеждането на последващата молба не е продължено или ако дадено лице при подобен случай е предадено или екстрадирано към друга държава членка поради задължения, произтичащи от европейска заповед за задържане […] или по други причини, било към трета страна, било към съд или международен(ни) наказателен(ни) съд(съдилища)“.

9 Член 24 от Директива 2005/85, озаглавен „Специфични процедури“, гласи:

„1. Държавите членки могат да предвидят изброените по-долу специфични процедури, които дерогират основните принципи и гаранции по глава II:

а) предварително разглеждане за целите на обработката на случаите, за които се счита, че подадат в обхвата на раздел IV;

[…]“.

10 Член 32 от Директивата, озаглавен „Последващи молби“, предвижда следното:

„[…]

2. Освен това държавите членки могат да приложат специалната процедура по параграф 3, ако лицето подаде последващата молба за убежище:

[…]

б) след като е взето решение по предходната молба. Държавите членки могат също така да решат да приложат тази процедура едва след като бъде взето окончателното решение.

3. Първоначално последващата молба за убежище е предмет на предварително разглеждане с цел да се определи дали след оттеглянето на предходната молба или след решението по параграф 2, буква б) от настоящия член по тази молба са се появили или са били представени от кандидата нови елементи или нови факти, които са свързани с разглеждането дали лицето може да бъде признато за бежанец по силата на Директива 2004/83/ЕО [на Съвета от 29 април 2004 година относно минималните стандарти за признаването и правното положение на гражданите на трети страни или лицата без гражданство като бежанци или като лица, които по други причини се нуждаят от международна закрила, както и относно съдържанието на предоставената закрила (ОВ L 304, стр. 12; Специално издание на български език, 2007 г., глава 19, том 7, стр. 52)].

4. Ако след предварителния преглед по параграф 3 от настоящия член се установят или бъдат представени от кандидата нови елементи или факти и те увеличават в значителна степен вероятността кандидатът да бъде признат за бежанец по силата на Директива 2004/83/ЕО, разглеждането на молбата продължава в съответствие с разпоредбите на глава II.

5. Държавите членки могат в съответствие с националното си законодателство да продължат разглеждането на последващата молба, при условие че съществуват други причини, които обосновават повторното започване на определена процедура.

6. Държавите членки могат да вземат решение да продължат разглеждането на молбата само при условие че съответният кандидат не е имал възможност, без да има вина за това, да представи ситуациите, изложени в параграфи 3, 4 и 5 от настоящия член, в предходната процедура, и по-специално да упражни правото си на ефективна защита съгласно член 39.

[…]“.

11 Член 34 от Директива 2005/85, озаглавен „Процедурни правила“, предвижда в параграф 2:

„Държавите членки могат да уредят в националното си законодателство правила за предварителното разглеждане съгласно член 32. […]

[…]

Тези правила не могат да направят невъзможен достъпа на кандидата за убежище до нова процедура или да водят до ефективна отмяна или сериозни пречки за достъп“.

12 Член 39 от Директивата, озаглавен „Право на ефективна защита“, уточнява:

„1. Държавите членки гарантират, че кандидатите за убежище разполагат с право на ефективна защита пред съд срещу следното:

[…]

в) решение да не продължи разглеждането на последващата молба съгласно членове 32 и 34;

[…]

2. Държавите членки предвиждат сроковете и другите необходими правила, за да може кандидатът да упражни своето право на ефективна защита съгласно параграф 1.

3. Държавите членки предвиждат при необходимост правила, които съответстват на техните международни задължения, свързани със:

а) въпроса, дали в резултат на средството за защита съгласно параграф 1 се дава възможност на кандидатите да останат в съответната държава членка до решаване на техните случаи;

б) възможността за правни средства за защита или предпазни мерки, ако средството за защита съгласно […] параграф 1 няма действие по отношение на възможността кандидатът да остане в държавата членка до решаване на случая. Държавите членки могат също да предвидят средство за защита ex officio […]

[…]“.

Директива 2008/115/ЕО

13 Член 6 от Директива 2008/115/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2008 година относно общите стандарти и процедури, приложими в държавите членки за връщане на незаконно пребиваващи граждани на трети страни (ОВ L 348, стр. 98), озаглавен „Решение за връщане“, предвижда в параграф 1:

„Държавите членки издават решение за връщане на всеки гражданин на трета страна, който е в незаконен престой на тяхна територия, без да се засягат изключенията, посочени в параграфи 2—5“.

14 Член 13 от тази директива предвижда:

„1. Засегнатият гражданин на трета страна има право на ефективни средства за защита, които му позволяват да обжалва или да иска преразглеждане на решенията, свързани с връщане, посочени в член 12, параграф 1, пред компетентен съдебен или административен орган, или пред компетентен орган, съставен от членове, които са безпристрастни и чиято независимост е гарантирана.

2. Посоченият в параграф 1 орган има правомощието да преразглежда решенията за връщане, посочени в член 12, параграф 1, включително възможността за временно спиране на принудителното им изпълнение, освен ако временното спиране не е вече приложимо съгласно националното законодателство.

[…]“.

Белгийското право

15 Член 4 от Закона от 12 януари 2007 г. за приемане на търсещи убежище лица и на други категории чужденци (*Moniteur belge* от 7 май 2007 г., стр. 24027) в редакцията му, приложима към фактите в главното производство, гласи:

„Агенцията може с мотивирано решение за всеки отделен случай да приеме, че търсещото убежище лице, подало втора молба за убежище, не може да се ползва от правата по член 6, параграф 1 от настоящия закон, докато трае обработката на неговата молба, доколкото досието не е изпратено чрез Office des étrangers [Служба за чужденците] на Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides [Главен комисариат за бежанците и лицата без гражданство] […]“.

16 Член 6, параграф 2 от посочения закон предвижда:

„Без да се засягат членове 4, 4/1 и 35/2 от този закон, всяко търсещо убежище лице има право на материална помощ за целия период на процедурата, считано от момента на подаване на молбата му за убежище.

В случай че в резултат на процедурата по предоставяне на убежище бъде взето решение за отхвърляне на молбата, материалната помощ се прекратява след изтичане на срока за изпълнение на връчената на търсещото убежище лице заповед за напускане на територията. […]

[…]“.

17 Член 57, параграф 2 от Устройствения закон от 8 юли 1976 г. за обществените центрове за социални грижи в редакцията му, приложима към фактите по главното производство, гласи:

„[…]

Чужденец, който твърди, че е бежанец, и иска да бъде признат за такъв, пребивава незаконно в Кралството, когато молбата му за убежище е била отхвърлена и на съответния чужденец е била връчена заповед за напускане на територията.

Отпускането на социална помощ, предоставена на чужденец, който я е получавал към момента на връчване на подлежаща на изпълнение заповед за напускане на територията на страната, се прекратява, с изключение на спешната медицинска помощ, в деня, в който чужденецът реално напусне територията на страната, но не по-късно от датата, на която изтича срокът по заповедта за напускане на територията на страната.

[…]“.

18 По силата на член 39/1, член 39/2, параграф 1, трета алинея, член 39/76, член 39/82, параграф 4, втора алинея и член 57/6/2 от Закона от 15 декември 1980 г. за влизането, пребиваването и установяването на чужденци на територията на страната и извеждането им от нея (*Moniteur belge* от 31 декември 1980 г., стр. 14584, наричан по-нататък „Законът от 15 декември 1980 г.“) в редакцията му, в сила към датата на настъпване на фактите в главното производство, срещу оставянето без разглеждане на последваща молба за убежище могат да се подават само жалби за отмяна и искания за спиране на изпълнението при изключително спешни случаи.

Спорът по главното производство и преюдициалният въпрос

19 Г-н Tall, сенегалски гражданин, е подал в Белгия първа молба за убежище, чието отхвърляне е било потвърдено с решение на Conseil du contentieux des étrangers [Съвет за решаване на спорове, засягащи чужденци] от 12 ноември 2013 г.

20 Заинтересованото лице обжалва това решение пред Conseil d'État [Държавен съвет], който с решение от 10 януари 2014 г. обявява тази жалба за недопустима.

21 На 16 януари 2014 г. г-н Tall подава втора молба за убежище, посочвайки обстоятелства, които представя като нови.

22 С решение от 23 януари 2014 г. Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides оставя без разглеждане тази втора молба за убежище.

23 С решение от 27 януари 2014 г. CPAS оттегля, считано от 10 януари 2014 г., социалната помощ, която е получавал г-н Tall, тъй като в резултат на втората молба за убежище, подадена от заинтересованото лице, този орган „вече не е компетентен както относно социалната помощ, която съответства на паричната помощ за интегриране, така и относно медицинската помощ".

24 На 10 февруари 2014 г. на г-н Tall е връчена заповед за напускане на територията.

25 На 19 февруари 2014 г. заинтересованото лице сезира Conseil du contentieux des étrangers с жалба срещу решението да се остави без разглеждане втората му молба за убежище.

26 Паралелно на тази жалба, на 27 февруари 2014 г. г-н Tall подава пред запитващата юрисдикция жалба по съдебен ред срещу решението на CPAS да оттегли социалната му помощ.

27 Запитващата юрисдикция обявява тази жалба за допустима и основателна, доколкото същата се отнася за периода от 10 януари 2014 г. до 17 февруари 2014 г., тъй като съгласно релевантните национални разпоредби решението за оттегляне на разглежданата в главното производство социална помощ може да влезе в сила едва от датата на изтичане на срока за доброволно напускане, който е посочен в заповедта за напускане на територията, а именно 18 февруари 2014 г.

28 По отношение на социалната помощ, за която г-н Tall твърди, че продължава да има право, считано от 18 февруари 2014 г., запитващата юрисдикция приема, че съгласно националното право заинтересованото лице не разполага с възможността да подаде жалба, която подлежи на пълен съдебен контрол и има суспензивно действие, срещу решението да се остави без разглеждане втората му молба за убежище. Всъщност според тази юрисдикция единствените жалби, предвидени в действащото национално законодателство срещу решение да се остави без разглеждане последваща молба за убежище, са жалбите за отмяна и за спиране на изпълнението „при изключително спешни случаи", които, тъй като нямат суспензивно действие, лишават съответното лице от правото на пребиваване и от социалната помощ.

29 При тези обстоятелства Tribunal du travail de Liège решава да спре производството и да постави на Съда следния преюдициален въпрос:

„Съгласно член 39/1 от Закона от 15 декември 1980 г. за влизането, пребиваването и установяването на чужденци на територията на страната и извеждането им от нея, във връзка с член 39/2, параграф 1, трета алинея, член 39/76, член 39/82, параграф 4, втора алинея, буква d) и член 57/6/2 от същия закон, срещу решение за оставяне без разглеждане на последваща молба за убежище могат да бъдат подавани само жалби за отмяна и за спиране на изпълнението при изключително спешни случаи. Съвместими ли са тези жалби с изискванията на член 47 от

Хартата и на член 39 от Директива 2005/85, които предвиждат правото на ефективни правни средства за защита, доколкото не става въпрос за жалба, която подлежи на пълен съдебен контрол, или за жалба със суспензивен ефект, и търсещото убежище лице не се ползва от право на пребиваване, нито от право на материална помощ по време на разглеждането ѝ?“.

По преюдициалния въпрос

По допустимостта

30 CPAS, Fedasil, белгийското правителство и Европейската комисия поддържат, че преюдициалният въпрос е недопустим. Всъщност те посочват, че влизането в сила на 31 май 2014 г., т.е. след приемането на настоящото преюдициално запитване от Съда, на Закона от 10 април 2014 г. за някои правила, свързани с производството пред Съвета за решаване на спорове, засягащи чужденци, и пред Държавния съвет (наричан по-нататък „Законът от 2014 г.“), който изменя Закона от 15 декември 1980 г., има за резултат, съгласно преходните разпоредби на член 26 от него, суспендиране на жалбата на г-н Tall срещу решението да се остави без разглеждане втората му молба за убежище, както и признаване в полза на последния на право на материална помощ за периода на разглеждане на жалбата.

31 Съдът е помолил запитващата юрисдикция да го информира за последиците от влизането в сила на Закона от 10 април 2014 г. по отношение както на спора в главното производство, така и на преюдициалното запитване, както и да уточни дали спорът е все още висящ пред нея, и при утвърдителен отговор — дали все още е необходим отговор на Съда за произнасяне на решение по спора.

32 В отговора си, постъпил в Съда на 19 януари 2015 г., запитващата юрисдикция посочва, че спорът, доколкото се отнася до периода от 18 февруари 2014 г. до 31 май 2014 г., е все още висящ пред нея.

33 От друга страна, на 28 май 2015 г. Fedasil изпраща на Съда копие от решение № 56/2015 на белгийския конституционен съд от 7 май 2015 г. Последният, който също е бил сезиран от запитващата юрисдикция с преюдициален въпрос относно съответствието на разглежданите в главното производство национални разпоредби с белгийската конституция във връзка с ЕКПЧ, приема, че с оглед на влизането в сила на Закона от 10 април 2014 г. и на преходните разпоредби в член 26 от него този закон се прилага към производството, заведено от г-н Tall пред Conseil du contentieux des étrangers, и решава да върне делото на запитващата юрисдикция, за да може тя да го преразгледа и да прецени, дали все още е необходимо да отправи преюдициален въпрос до конституционния съд.

34 Във връзка с това е важно да се припомни, че в производството по член 267 ДФЕС само националният съд, който е сезиран със спора и трябва да поеме отговорността за последващото му съдебно решаване, може да прецени — предвид особеностите на делото — както необходимостта от преюдициално решение, за да може да се произнесе, така и релевантността на въпросите, които поставя на Съда. Следователно, след като поставените въпроси се отнасят до тълкуването на правото на Съюза, Съдът по принцип е длъжен да се произнесе. Презумпцията за релевантност на поставените от националните юрисдикции преюдициални въпроси може да бъде оборена само по изключение, когато е съвсем очевидно, че исканото тълкуване на правото на Съюза няма никаква връзка с действителността или с предмета на спора в главното производство, когато проблемът е от хипотетично естество или още когато Съдът не разполага с необходимите данни от фактическа и правна страна, за да бъде полезен с отговора на поставените му въпроси (решение FOA, C-354/13, EU:C:2014:2463, т. 45 и цитираната съдебна практика).

35 От друга страна, следва да се припомни също, че в рамките на преюдициално запитване Съдът не се произнася по тълкуването на националните разпоредби, нито преценява дали даденото от запитващата юрисдикция тълкуване е правилно. Всъщност само националните юрисдикции са компетентни да се произнасят по тълкуването на вътрешното право (решение Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, т. 59 и цитираната съдебна практика).

36 От изложеното по-горе става ясно, че Съдът не следва да се произнася по въпроса дали преходните разпоредби на новия закон трябва да се тълкуват в смисъл, че законът се прилага с обратна сила спрямо положението на г-н Tall, по-специално за спорния период от време, на който се позовава запитващата юрисдикция в отговора си от 19 януари 2015 г. на искането на Съда за предоставяне на информация.

37 Следователно не е очевидно, че поисканото от запитващата юрисдикция тълкуване на правото на Съюза не би било необходимо на последната, за да разреши спора в главното производство.

38 При това положение преюдициалният въпрос е допустим.

По съществото на спора

39 С първия си преюдициален въпрос по същество запитващата юрисдикция иска да се установи дали член 39 от Директива 2005/85 във връзка с член 47 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че не допуска национално законодателство, което не предвижда суспензивно действие на жалба срещу решение като разглежданото в главното производство да не продължи разглеждането на последваща молба за убежище.

40 В началото следва да се уточни, че втората молба за убежище, подадена от г-н Tall, трябва да се разглежда като „последваща молба“ по смисъла на член 32 от Директива 2005/85 и че отказът на Commissariat général aux réfugiés et aux apatrides да разгледа тази молба, съответства на „решение да не продължи разглеждането на последващата молба“ по смисъла на член 39, параграф 1, буква в) от тази директива.

41 В член 39 от въпросната директива са посочени характеристиките, които трябва да притежават процедурите по обжалване, заведени по-специално срещу решение да не продължи разглеждането на последваща молба, а член 24, озаглавен „Специфични процедури“, предвижда възможността за държавите членки да предвидят специфични процедури, които дерогират основните принципи и гаранции по глава II от същата директива.

42 Следва да се определи дали посочените членове трябва да се тълкуват в смисъл, че не допускат национално законодателство, което не предвижда суспензивно действие на жалбата срещу решение като разглежданото в главното производство, да не продължи разглеждането на последваща молба за убежище, и което решение лишава лицето, подало подобна молба, след отхвърляне на предходна молба за убежище, от правото по-специално на финансова помощ до произнасянето на решение по жалбата, подадена срещу подобно решение.

43 В началото следва да се подчертае, че установените с Директива 2005/85 процедури представляват минимални норми и че в много отношения държавите членки имат свобода на преценка за прилагането на тези разпоредби, като отчитат особеностите на националното право (решение Samba Diouf, C-69/10, EU:C:2011:524, т. 29).

44 Следва да се припомни, че член 39 от Директива 2005/85, който установява основния принцип на право на ефективна защита, възлага на държавите членки да осигурят на кандидатите за убежище право на ефективна защита пред съд срещу изброените в параграф 1 от този член актове.

45 В това отношение от член 39, параграф 1, буква в) от Директивата става ясно, че държавите членки трябва да гарантират, че кандидатите за убежище разполагат с право на ефективна защита пред съд срещу „решение да не продължи разглеждането на последващата молба съгласно членове 32 и 34 [от същата директива]“.

46 От друга страна, следва да се припомни, както става ясно от съображение 15 от Директива 2005/85, че когато кандидат за убежище подаде последваща молба за убежище, без да представи нови доказателства или нови основания, би било ненужно да се задължават държавите членки да стартират нова процедура по пълно разглеждане на молбата, и че в подобни случаи би следвало държавите членки да имат избор измежду процедурите, предвиждащи изключения от гаранциите, от които обичайно се ползва кандидатът.

47 Така, както предвижда член 32, параграф 2, буква б) от Директива 2005/85, решение да не продължи разглеждането на последващата молба може да бъде прието в рамките на „специална процедура“ след процедура, състояща се съгласно член 32, параграф 3 от посочената директива в предварително разглеждане на тази молба с цел по-специално да се определи дали след решението по тази молба на съответния кандидат са се появили или са били представени от кандидата нови елементи или нови факти, които са свързани с разглеждането дали лицето може да бъде признато за бежанец.

48 Във всеки случай член 32, параграф 4 от Директива 2005/85 уточнява, че ако след предварителния преглед се установят или бъдат представени от кандидата нови елементи или факти и те увеличават в значителна степен вероятността кандидатът да бъде признат за бежанец, разглеждането на молбата продължава в съответствие с разпоредбите на глава II от Директивата, относно основните принципи и гаранции. За разлика от това, ако случаят е като този в главното производство, а именно разглеждането на последващата молба не е продължило след посочения предварителен преглед, държавите членки могат да предвидят по силата на член 7, параграф 2 от посочената директива изключение от правилото, посочено в параграф 1 от този член, съгласно което кандидатите за убежище могат да останат в държавата членка единствено за целите на процедурата.

49 От изложеното следва a fortiori, че държавите членки могат да предвидят, че жалбата срещу решение да се остави без разглеждане последваща молба за убежище, като разглежданото в главното производство, няма суспензивно действие.

50 Освен това следва да се подчертае, че тълкуването на разпоредбите на Директива 2005/85 трябва да се направи, както става ясно от съображение 8 от нея, при пълно зачитане на основните права и признати принципи, а именно тези от Хартата.

51 Следователно характеристиките на процедурата по обжалване, предвидена в член 39 от посочената директива, трябва да се определят в съответствие с член 47 от Хартата, който препотвърждава принципа на ефективната съдебна защита и предвижда, че всеки, чиито права и свободи, гарантирани от правото на Съюза, са били нарушени, има право на ефективни правни средства за защита пред съд в съответствие с предвидените в него условия (вж. по аналогия решение Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, т. 45 и цитираната съдебна практика).

52 В това отношение от разясненията по член 47 от Хартата става ясно, че първата алинея от този член се основава на член 13 от ЕКПЧ.

53 Следва да се отбележи, че член 19, параграф 2 от Хартата уточнява по-специално че никой не може да бъде принудително отведен към държава, в която съществува сериозен риск да бъде подложен на нечовешко или унизително отношение.

54 Видно от практиката на Европейския съд по правата на човека, която съгласно член 52, параграф 3 от Хартата трябва да се вземе предвид във връзка с тълкуването на член 19, параграф 2 от нея, когато дадена държава реши да изпрати обратно чужденец в страна, в която има сериозни основания да се смята, че би бил изложен на реална опасност от отношение, което е в разрез с член 3 от ЕКПЧ, предвидената съгласно член 13 от ЕКПЧ ефективност на правните средства за защита изисква чужденецът да разполага с право на жалба с автоматичен суспензивен ефект срещу изпълнението на мярката, която позволява връщането му (вж. по-специално ЕСПЧ, решение Gebremedhin с/у Франция, § 67, CEDH 2007-II и решение Hirsi Jamaa и др. с/у Италия, § 200, CEDH 2012-II).

55 Следва обаче да се посочи, че в настоящия случай спорът в главното производство се отнася единствено до законосъобразността на решение да не продължи разглеждането на последваща молба за убежище съгласно член 32 от Директива 2005/85.

56 Липсата на суспензивно действие на жалба, подадена срещу подобно решение, по принцип съответства на член 19, параграф 2 и член 47 от Хартата. Всъщност, ако такова решение не позволява на гражданин на трета страна да получи международна защита, изпълнението му, не може само по себе си да доведе до отвеждането на посочения гражданин.

57 Ако обаче, при разглеждането на молба за убежище преди или след произнасянето на решение като разглежданото в главното производство държава членка приеме срещу съответния гражданин от трета страна решение за връщане по смисъла на член 6 от Директива 2008/115, същият би следвало да може да упражни срещу това решение правото си на ефективни средства за защита съгласно член 13 от тази директива.

58 В това отношение от съдебната практика следва, че във всеки случай жалбата задължително трябва да има суспензивно действие срещу решение за връщане, чието изпълнение може да изложи засегнатия гражданин на трета страна на сериозен риск от налагане на смъртно наказание, на изтезания или на нечовешко или унизително отношение или на други наказания, осигурявайки по този начин спрямо гражданина на трета страна спазването на изискванията по член 19, параграф 2 и член 47 от Хартата (вж. в този смисъл решение Abdida, C-562/13, EU:C:2014:2453, т. 53).

59 От изложеното по-горе следва, че липсата на суспензивно действие на жалба срещу решение като разглежданото в главното производство, чието изпълнение не може да изложи засегнатия гражданин на трета страна на реална опасност от отношение, което е в разрез с член 3 от ЕКПЧ, не представлява нарушение на правото на ефективна съдебна защита като предвиденото в член 39 от Директива 2005/85 във връзка с член 19, параграф 2 и член 47 от Хартата.

60 Предвид всички изложени по-горе съображения на преюдициалния въпрос следва да се отговори, че член 39 от Директива 2005/85 във връзка с член 19, параграф 2 и член 47 от Хартата трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национално законодателство, което не предвижда суспензивно действие на жалба срещу решение като това в главното производство да не се продължи разглеждането на последваща молба за убежище.

По съдебните разноски

61 С оглед на обстоятелството, че за страните по главното производство настоящото дело представлява отклонение от обичайния ход на производството пред запитващата юрисдикция, последната следва да се произнесе по съдебните разноски. Разходите, направени за представяне на становища пред Съда, различни от тези на посочените страни, не подлежат на възстановяване.

По изложените съображения Съдът (четвърти състав) реши:

Член 39 от Директива 2005/85/ЕО на Съвета от 1 декември 2005 година относно минимални норми относно процедурата за предоставяне или отнемане на статут на бежанец в държавите членки във връзка с член 19, параграф 2 и член 47 от Хартата на основните права на Европейския съюз трябва да се тълкува в смисъл, че допуска национално законодателство, което не предвижда суспензивно действие на жалба срещу решение като това в главното производство да не се продължи разглеждането на последваща молба за убежище.

Подписи